

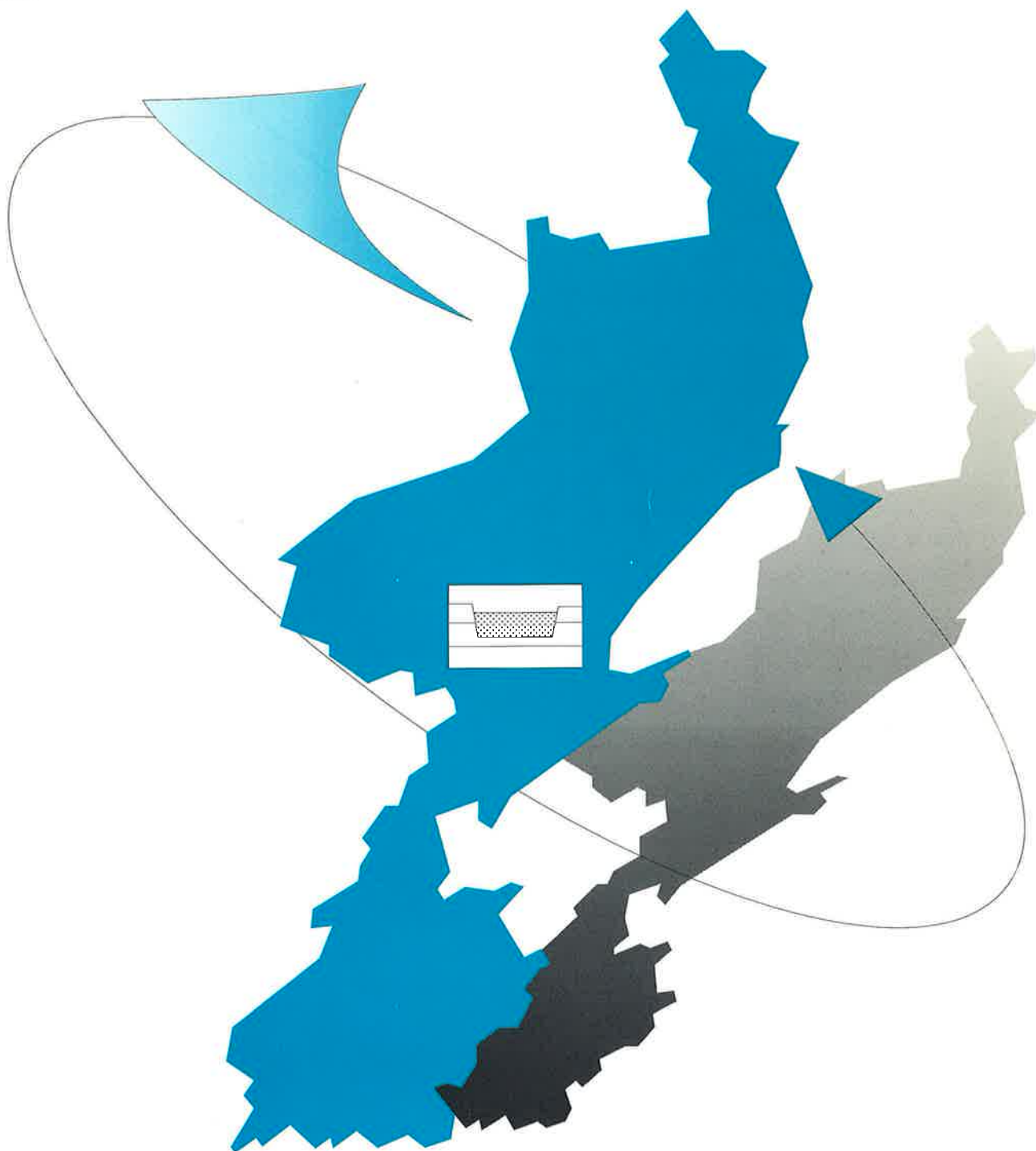

**Provincie
Limburg**

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Directie Limburg

populaire versie

Startnotitie

m.e.r.

Baggerspeciedeponie

INLEIDING

In rivieren, kanalen, beken en andere waterlopen in Limburg hebben zich in de loop van de laatste decennia grote hoeveelheden bezinksel, slib of modder, afgezet, in vaktermen aangeduid als baggerspecie. Een proces dat nog iedere dag door gaat.

In veel gevallen is deze baggerspecie in meer of mindere mate verontreinigd. Die verontreinigingen zijn afkomstig van de industrie, van riolering- en afvalwater en als gevolg van bestrijdingsmiddelen, die in de landbouw worden gebruikt. Een belangrijk deel van de verontreinigingen komt vanuit het buitenland. De baggerspecie bevat onder andere organische microverontreinigingen, zware metalen, chemische verontreinigingen en olieresten.

In het Provinciaal Afvalstoffen Plan II (PAP II) is vastgelegd dat de kwaliteit van de baggerspecie verbeterd moet worden, met name door het terugdringen van de genoemde verontreinigingen. Dat moet onder andere gebeuren door sanering van de lozingen. Maar dit kost tijd en de kwaliteit van de waterbodems zal dus op korte termijn niet verbeteren.

Onderhoud van Limburgse rivieren, kanalen, andere waterlopen en havens is nodig, soms om voldoende diepgang voor de scheepvaart te waarborgen, in andere gevallen om voor een goede afvoer van het water te zorgen. Bij dit onderhoud komt jaarlijks naar schatting zo'n 160.000 kubieke meter baggerspecie boven water.

Uit een studie is komen vast te staan dat op de middellange termijn daarnaast minstens 1,2 miljoen kubieke meter baggerspecie extra vrijkomt. Het gaat hierbij om specie die wordt opgebaggerd bij de sanering van verontreinigde waterbodems (waarbij in feite sprake is van verspreide, niet geïsoleerde verontreinigingen) en bij verbeteringswerken.

Tot rond het jaar 2000 moet zo in Limburg ruimte gevonden worden om een kleine drie miljoen kubieke meter verontreinigde baggerspecie op te slaan.

Een heel klein deel slechts is dermate schoon dat geen bewerking of gecontroleerd storten nodig is.

Een deel van de baggerspecie is zodanig vervuild, dat de normen van de Wet Chemische Afvalstoffen overschreden worden.

VERWERKING NU

Tot voor kort werd de vrijkomende baggerspecie uit de Maas gestort in een onderwater-opslagplaats in het Lateraalkanaal Linne - Buggenum. Verder wordt baggerspecie in beperkte hoeveelheden gestort op enkele bovengrondse stortplaatsen, die hier eigenlijk niet voor zijn bedoeld.

In het PAP II zijn de Herman-groeve in Eygelshoven en de groeve Meulenberg in Stein aangewezen voor het storten van baggerspecie op de korte termijn. De capaciteit (voor baggerspecie) van beide bedraagt niet meer dan 300.000 kubieke meter en dat is dus absoluut onvoldoende gezien het grote aanbod in de komende jaren.

Naast het storten van baggerspecie worden ook alternatieven onderzocht. Bijvoorbeeld een bewerkingstechniek als fractiescheiding, de scheiding van baggerspecie in zand en een slibfractie, waarna het relatief schone zand weer kan worden gebruikt. Ook de produktie van kunstgrind is onderwerp van studie. Maar het gaat hierbij om relatief kleine hoeveelheden, zodat er toch een aanzienlijke stortcapaciteit nodig zal zijn.

NIEUWE LOCATIES

In 1990 is in opdracht van Gedeputeerde Staten van Limburg (GS) en Rijkswaterstaat Directie Limburg (RWS) door een extern bureau een studie uitgevoerd naar mogelijkheden om tot het jaar 2000, en ook nog daarna, verontreinigde baggerspecie in Limburg te storten.

Die studie, waarin 74 mogelijkheden werden bekeken, heeft geleid tot acht locaties, die volgens het provinciaal bestuur en Rijkswaterstaat in aanmerking kunnen komen als toekomstige opslagplaats voor baggerspecie. Het betreft zes zogenaamde natte locaties, waar de uitgebaggerde specie onder water gestort wordt in bijvoorbeeld grindgaten, en twee 'droge' locaties in voormalige groeven.

De uit de studie geselecteerde natte locaties (of gedeelten daarvan) zijn:

- Molengreend nabij Maasbracht,
- Kuypers te Kessel,
- Osen I te Roermond,
- Asseltse Plassen te Swalmen,
- Laakerweerd Plassen nabij Maasbracht,
- Rijkelse Bemden in Beesel.

De twee droge locaties zijn:

- groeve Spaubeek in de gemeente Beek,
- groeve Vergoossen in de gemeente Echt.

De locatie Molengreend nabij Maasbracht is daarbij als voorlopige voorkeurslocatie uit de bus gekomen, zonder dat echter nu al sprake is van een definitieve keuze of beïnvloeding daarvan.

MILIEU EFFECT RAPPORTAGE

De procedure die moet leiden tot een uiteindelijke keuze van de definitieve locatie(s), omvat onder andere een milieu effect rapportage (m.e.r.). Deze m.e.r.-procedure is gesplitst in twee delen, die gecombineerd worden (combi-m.e.r.), maar waarbij voor beide delen inspraakmogelijkheden gehandhaafd blijven.

In deel een (locatie-MER) worden de milieu-effecten van alle acht locaties bestudeerd en met elkaar vergeleken.

Op basis hiervan worden een of enkele locaties gekozen waar de stortactiviteiten zullen plaatsvinden.

Het tweede deel van de procedure (inrichtings-MER) omvat het opstellen van een inrichting-m.e.r., waarin voor de gekozen locatie(s) de inrichtingsvarianten vergeleken worden.

Naast de milieu-effecten spelen bij de keuze van de definitieve locatie nog andere aspecten, zoals bereikbaarheid, kosten en moment van beschikbaarheid een rol.

Op dit moment loopt ook een landelijk m.e.r.-onderzoek van de ministeries van VROM en Verkeer en Waterstaat over dit onderwerp. De verwachting is dat daaruit algemene, landelijk geldende richtlijnen zullen voortvloeien. Uiteraard dienen de provinciale plannen daar te zijner tijd op te worden afgestemd.

GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Het storten van grote hoeveelheden verontreinigde baggerspecie heeft gevolgen voor het milieu.

Milieu-gevolgen bij natte locaties kunnen onder andere zijn:

- een geringe kwalitatieve beïnvloeding van bodem, grondwater en oppervlaktewater. De inrichting moet op een zodanige manier geschieden dat dit effect geminimaliseerd wordt;
- beïnvloeding van de grondwaterstand, waarbij de situatie zal ontstaan van voor de grindafgraving;
- verspreiding van slibdeeltjes bij het storten van de baggerspecie. Dit kan door speciale storttechnieken zoveel mogelijk worden vermeden;
- mogelijk enige tijdelijke stankhinder bij het storten;
- geluidshinder door de gebruikte vaar- en voertuigen, die het baggerslib aanvoeren.

Bij droge locaties kunnen deels andere milieu-gevolgen optreden:

- op lange termijn kunnen, omdat de onderafdichting niet meer optimaal afsluit, in geringe mate verontreinigde stoffen in bodem en grondwater terecht komen. Dit kan worden tegen gegaan door het aanbrengen van een goede bovenafdichting;
- de baggerspecie dient vóór het storten ontwaterd te worden. Het vrijkomende water moet worden gezuiverd voordat het kan worden geloosd in riool of oppervlaktewater;
- er kan zich stortgas ontwikkelen door de afbraak van organisch materiaal. Dat kan stankhinder tot gevolg hebben;
- gezien de grote hoeveelheden baggerspecie die verwerkt moeten worden, moet bij droge locaties rekening worden gehouden met omvangrijke transporten.

GEVOLGEN VOOR FLORA EN FAUNA

In een aantal grindgaten hebben zich, na het beëindigen van de ontgrondingen, nieuwe natuurwaarden ontwikkeld, met name op het gebied van de fauna. Vooral tijdens het storten zal de plaatselijke fauna verstoord worden. Ook kan er sprake zijn van beïnvloeding van flora en fauna in de omliggende gebieden, bijvoorbeeld door veranderingen van de grondwaterstand of de kwaliteit van het oppervlaktewater.

De verhoogde verkeersintensiteit kan leiden tot een indirecte beïnvloeding van flora en fauna.

Van belang is dat het grootste deel van de baggerspecie afkomstig is uit de Maas en de daaraan gelegen kanalen en havens. Vervoer per schip is hiervoor het meest logische en het minst belastende voor het milieu.

DE PROCEDURE

Op basis van het eerste deel van de milieu effect rapportage (m.e.r.) zal de besluitvorming, het zogenaamde locatiebesluit, plaatsvinden over een viertal aspecten:

- a. het besluit over het aantal locaties;
- b. het besluit over het type locatie(s) (natte of droge);
- c. het besluit over de situering van de locatie(s).
- d. het besluit over de te accepteren baggerslib wat betreft herkomst, verwerkbaarheid en kwaliteit.

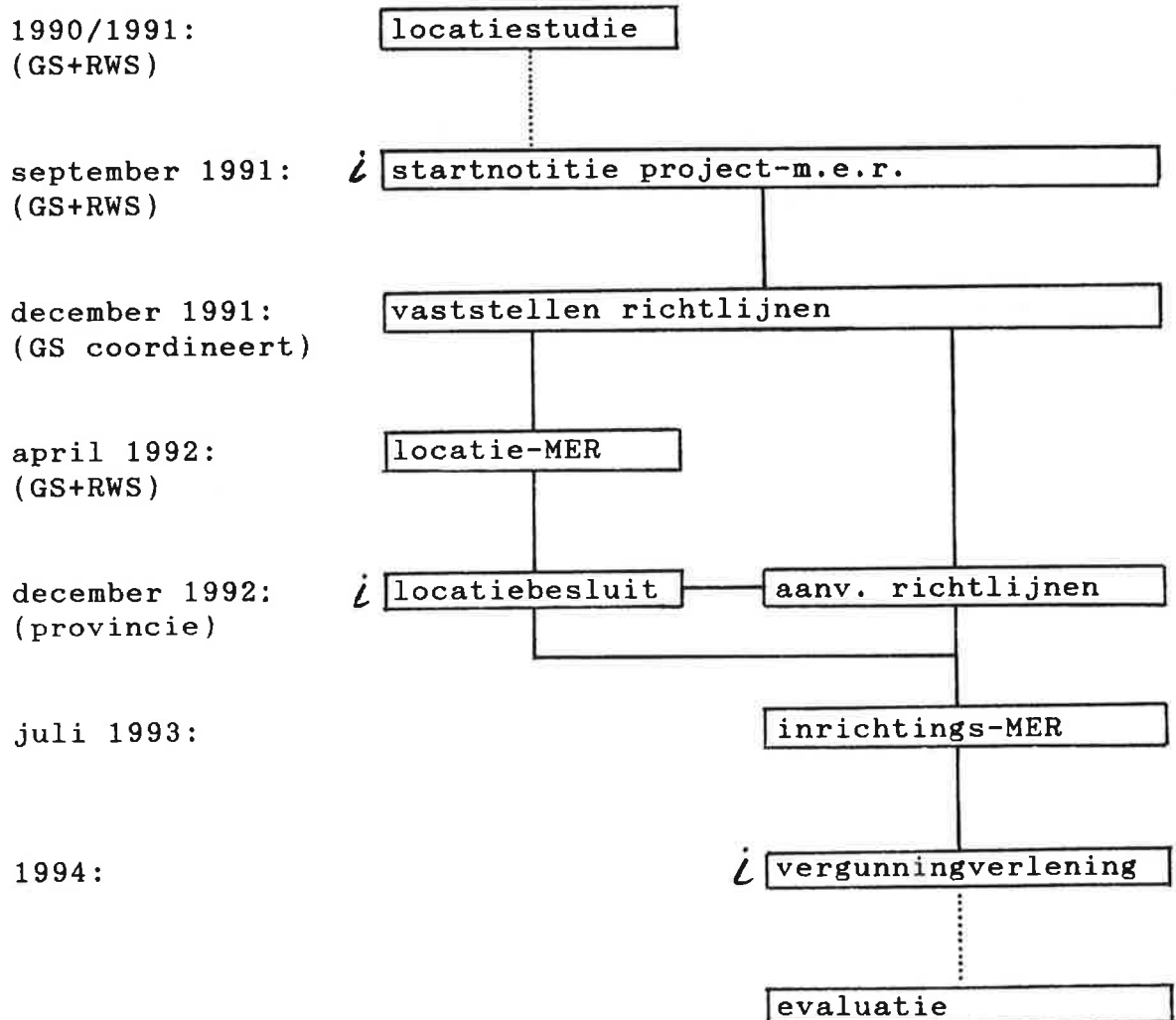
Na de afronding van het deel van het milieu-effect rapportage over de gekozen locatie(s) start het tweede deel van de combi-m.e.r., het inrichtingsdeel. Hierin worden de verschillende varianten voor inrichting van de gekozen opslagplaats(en) bekeken. Dit tweede deel gaat ook in meer detail in op voor-

zeningen, die negatieve effecten op het milieu zoveel mogelijk moeten voorkomen. Daarna zullen besluiten genomen moeten worden over in te dienen vergunningaanvragen in het kader van de Afvalstoffenwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren, alsmede een eventuele aanvraag tot ontheffing in het kader van de Wet Chemische Afvalstoffen.

In deze hele procedure is in een aantal inspraakmogelijkheden voorzien.

Inspraak door burgers en organisaties is mogelijk naar aanleiding van de startnotitie (waarvan deze brochure een samenvatting is), op het moment dat gekozen wordt voor een bepaalde locatie of locaties (dat besluit vormt dan tevens een aanvulling op de startnotitie) en bij het indienen van vergunningaanvragen en het verlenen van de ontwerp-vergunning.

De procedure die gevolgd zal worden, ziet er schematisch gezien als volgt uit:

i = fase waarin inspraak mogelijk is

OVERZICHT VAN DE ACHT ALTERNATIEVE LOCATIES

Molengreend

Maasbracht

natte locatie in Structuurvisiegebied. Ontgronding en herinrichting voltooid. Functie voor rustige recreatie.

Oppervlakte: 36 ha.

Gemiddelde diepte: 10 m.

Capaciteit: 1,9 mln m³.

Kuypers

Kessel

natte locatie. Geplande toekomstige functie agrarische en bedrijfsterreinen.

Oppervlakte: 21 ha (uitbreiding tot 32 ha)

Gemiddelde diepte: 20 m.

Capaciteit: 3,1 mln m³. Na uitbreiding 4,8 mln.

Osen I

Roermond

natte locatie in Structuurvisiegebied. Ontgronding voltooid. Voor fase Osen II loopt m.e.r.-procedure. Bestemming: natuurgebied en rustige recreatie.

Oppervlakte: 30 ha

Gemiddelde diepte: 12 m.

Capaciteit: 1 mln m³.

Asseltse Plassen

Swalmen

natte locatie in Structuurvisiegebied. Mogelijk gebruik van deel van de plassen. Ontgronding grotendeels voltooid. Van hoge waarde voor flora en fauna. Recreatie in plassengebied.

Oppervlakte: max. 100 ha

Gemiddelde diepte: 7 m.

Capaciteit: minimaal 1,5 mln m³.

Laakerweerd

Maasbracht

natte locatie in Structuurvisiegebied. Gebruik van een deel van het gebied. In het westelijk deel zijn ontgroning en herinrichting voltooid; in het oostelijk deel nog niet. Natuurontwikkelingsgebied. Bestemming deels agrarisch, deels recreatie en natuur.

Oppervlakte: 15 of 35 ha
Gemiddelde diepte: 10 m.
Capaciteit: 1,5 mln m³ (westelijk)
2,5 mln m³ (oostelijk)

Rijkelse Benden

Beesel

natte locatie in Structuurvisiegebied. Ontgroning voltooid, herinrichting in aanvang. Bestemming natuurgebied en rustige recreatie. Hoge potenties van de natuurwaarden.

Oppervlakte: 27 ha
Gemiddelde diepte: 5 m. (verdieping noodzakelijk)
Capaciteit: 1,4 mln m³.

Groeve Spaubeek

Beek

droge lokatie, nu al als stortplaats in gebruik. Aangewezen als stortplaats voor papierslib, resten zuiveringsslib en bouw- en sloopafval. Zeer waardevolle hydrologisch gevoelige vegetaties in omgeving.

Oppervlakte: 12,5 ha
Gemiddelde diepte: 18 m.
Capaciteit: 3,2 mln m³.

Groeve Vergoossen

Koningsbosch-Echt

droge locatie, ontgroning vrijwel gereed. Aangewezen als stortplaats voor procesafval. Waardevolle, hydrologisch gevoelige gebieden in de nabijheid.

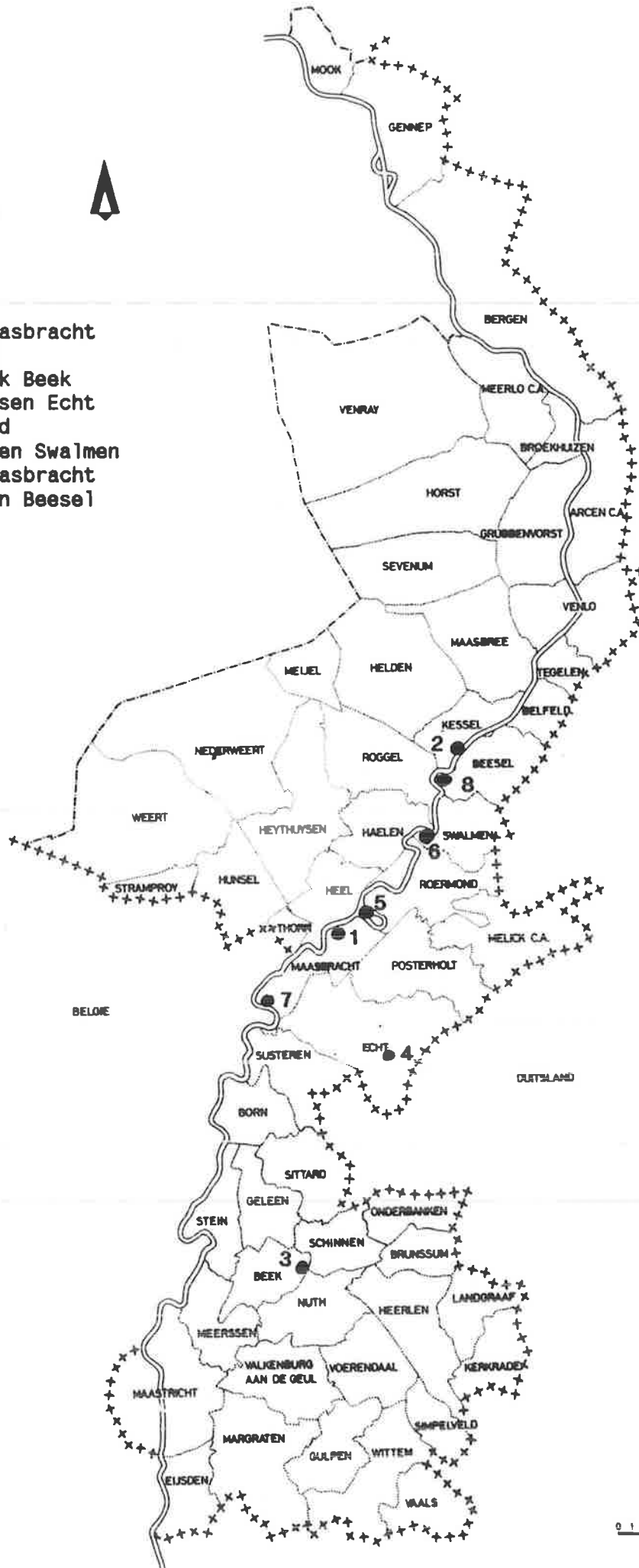
Oppervlakte: 22 ha
Gemiddelde diepte: 7 m.
Capaciteit: 1,2 tot 1,5 mln m³.

PROVINCIE LIMBURG

Locaties:

1. Molengreend Maasbracht
2. Kuypers Kessel
3. Groeve Spaubeek Beek
4. Groeve Vergoossen Echt
5. Osen I Roermond
6. Asseltse Plassen Swalmen
7. Laakerweerd Maasbracht
8. Rijkelse Benden Beesel

INSPRAAK EN PROCEDURE

Vanaf 17 september 1991 ligt de Startnotitie Milieu-effectrapportage Baggerspecie-deponie Limburg ter inzage in het Gouvernement in Maastricht, Limburglaan 10.

Iedereen kan zijn of haar mening over deze notitie kenbaar maken. De termijn waarbinnen men schriftelijk kan reageren is vastgesteld van 17 september tot 17 oktober 1991.

Schriftelijke reacties sturen naar:
Gedeputeerde Staten van Limburg
T.a.v. bureau milieubeleid
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

U kunt het volledige rapport bestellen bij de provinciale bibliotheek. Meerdere exemplaren van deze brochure zijn kosteloos verkrijgbaar bij het Bureau Voorlichting en PR van de Provincie Limburg.

Het adres van de bibliotheek is:
Provincie Limburg
Bureau Bibliotheek en Documentatie
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043 - 897382/899999

Het adres van het Bureau Voorlichting en PR is:
Provincie Limburg
Bureau Voorlichting en PR
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043 - 897066/899999

Projectcoördinator van het plan voor de Provincie Limburg is:
ir. R.J.C. Cimmermans, tel. nr. 043 - 897567.

Colofon:

Uitgave: Provincie Limburg en
Rijkswaterstaat Directie Limburg

Tekst: Huppertz Tekstprodukties,
Valkenburg aan de Geul

Drukwerk: Drukkerij Schrijen Lippertz, Voerendaal
Provincie Limburg, Centrale afdeling interne
zaken